

ELŐTERJESZTÉS

**Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2011. április 28-i ülésére**

Tárgy: Dombóvár Város Önkormányzatának Közművelődési Konceptiója

Előterjesztő: Szabó Loránd polgármester

Készítette: Polgármesteri és Alpolgármesteri Titkárság

Tárgyalta: Oktatási és Kulturális Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: -

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte: -

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Gábor Ferenc jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Dombóvár Város Önkormányzatának legutóbbi közművelődési koncepciója 2006-2010 közötti időszakra vonatkozott, ezért indokoltá vált egy új koncepció megírása 4 éves időtartamra. A koncepció megírását segítette az elkészült 4 éves munkaprogram is. A közművelődési koncepció jó alapot képezhet többek között a felújított Művelődési Ház épületében a jövőben folyó kulturális tevékenységek meghatározásához, illetve a városban folyó kulturális élethez is. A koncepció megírását megelőzően egyeztetések történtek az érintett intézményvezetőkkel és civil szervezetekkel. Javaslatokkal és véleményekkel segítették a koncepció megírását.

A Közművelődési koncepció közvetlen célja, hogy középtávon megfogalmazzon azt az irányt, amelyet Dombóvár Város Önkormányzata a kultúra területén követni kíván 2014-ig. A Közművelődési Koncepció meghatározza a célokat és kijelöli a végrehajtandó feladatokat.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy fogadja el és támogassa Dombóvár Város Önkormányzatának 2011-2014 közötti időszakra vonatkozó Közművelődési koncepcióját.

Határozati javaslat

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete melléklet szerint elfogadja Dombóvár Város Közművelődési Koncepcióját.

Dombóvár, 2011. április 11.

Szabó Loránd
polgármester

**Dombóvár Város Önkormányzatának
Közművelődési Konceptiója
2011-2014**

Készítette:

Dombóvár Város Polgármesteri Hivatala

2011. április

Tartalomjegyzék

<i>SZAKMAI ALAPVETÉS</i>	3
1. Bevezető	3
2. A Városi Közművelődési koncepció rendeltetése	3
3. A Városi Közművelődési koncepció módszere	4
4. Jogszabályi háttér	4
<i>HELYZETELEMZÉS</i>	5
1. Dombóvár Város Önkormányzatának közművelődési partnerkapcsolatai	5
2. Hagyományőrző csoportok.....	5
3. Alapítványok.....	5
4. Műemlékek, emlékművek	6
5. Humán erőforrás	6
6. Civil szervezetek tevékenysége a város kulturális életében	6
7. Nemzetközi kapcsolatok.....	7
8. Pénzügyi-költségvetési feltételek.....	7
9. Dombóvár kulturális életének SWOT-analízise	8
10. Közművelődési folyamatok.....	10
<i>STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI PROGRAM</i>	10
Jövőkép	10
Célkitűzések	10
Javasolt intézkedések.....	11
I. A kultúra és közművelődés kibontakoztatásának elősegítése.....	11
II. Pályázati forrásból megvalósuló kulturális fejlesztések	13
1. A Művelődési Ház programjainak bővítése	13
2. A Városi Könyvtár fejlesztése	21
III. Infrastrukturális háttér biztosítása	22
Zárszó	23

SZAKMAI ALAPVETÉS

1. Bevezető

Egy közművelődési koncepciónak rendeltetése nem lehet csekélyebb annál, minthogy a kultúra sajátos, mással nem helyettesíthető eszközeivel hozzájáruljon a társadalomban a szolidaritás és a tolerancia eszméinek terjedéséhez, a demokrácia elmélyüléséhez, támogassa a különböző rétegek és csoportok sajátos kulturális igényeinek felismerését, végső soron pedig, otthonossá, szerethetővé tegye mindenki számára azt a közeget, amelyben él. Az élhető környezet alatt fontos figyelembe venni annak kulturális és örökségi aspektusát. Kiemelkedő fontosságú a települési központok, történelmi városmagok fenntartható fejlesztése, az épített környezet védelme és az élhető környezet szempontjainak figyelembe vétele.

A kultúrában rejlő hatás kibontakoztatása csak a legszélesebb, antropológiai értelmezéssel lehetséges: a kultúra az emberi élet teljességét átszövő minta- és normarendszer, amely biztosítja, hogy az egyén a társadalom kompetens és kreatív részévé váljon. A város társadalma, gazdasága dinamikus fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul a kulturális élet fellendítése. A Városi Közművelődési Koncepciójának célja, hogy kijelölje azt az utat, amelyen végighaladva Dombóvár egy pezsgő kulturális központtá válhat. A változtatáshoz minden adottság rendelkezésre áll, melyek közül a legfontosabbak az eltökélt szándék és a tenni akarás.

A Városi Közművelődési Koncepció tehát nem cél, hanem eszköz, melynek révén a fejlődési irányokat meghatározzuk. Ezen értelmezés szerint a Közművelődési Koncepció soha nem lehet egy kész anyag, inkább egy olyan folyamatos tevékenység, amely annál sikeresebb, minél több szereplőt és célt képes hatékonyan integrálni a város fenntartható fejlődésének elősegítése érdekében.

2. A Városi Közművelődési Koncepció rendeltetése

A Városi Közművelődési Koncepció feladata, hogy középtávon, 2014-ig kijelölje azt az irányt, amelyben a város kulturális életét, közösségi tevékenységeit és az ezzel kapcsolatos határterületeket fejleszteni kívánja. Ennek érdekében a koncepció meghatározza a célokat és rendszerezi a végrehajtandó feladatokat.

3. A Városi Közművelődési Koncepció elkészítésének módszere

A koncepció-tervezésénél fontos szempont volt, hogy a lehető legtöbb helyi szereplő véleményét meghallgatva és beépítve öltön végleges formát a dokumentum. Így maga a tervezési folyamat is a közösségfejlesztő munka első állomásának tekinthető.

Alapok

Önkormányzati dokumentumok elemzése, városi fejlesztési tervek, nyilvános egyeztetés eredményei, interjúk, Interneten érkezett javaslatok.

Módszerek

Dokumentum-elemzés, SWOT- analízis.

4. Jogszabályi háttér

"A helyi önkormányzatok és szerveik feladat- és hatásköréről" szóló 1990. évi LXV. törvény

"Az épített környezet alakításáról és védelméről" szóló 1997. évi LXXVIII. TÖRVÉNY (Étv)

"A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről" szóló 1997. évi CXL. törvény

**Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 30/1999.(X.26) sz. rendelete
„A helyi építészeti értékek védelméről”**

**Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2004. (IV.8.) sz. rendelete
„A helyi közművelődési feladatok ellátásáról”**

HELYZETELEMZÉS

1. Dombóvár Város Önkormányzatának közművelődési partnerkapcsolatai:

- A Dombóvári Művelődési Ház Nonprofit Kft.
- Városi Könyvtár Dombóvár
- Belvárosi Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Fekete István Múzeum
- Helytörténeti Gyűjtemény
- Német Kisebbségi Önkormányzat
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat
- Horvát Kisebbségi Önkormányzat
- Örmény Kisebbségi Önkormányzat
- Közművelődéssel, kultúrával foglalkozó civil szervezetek

2. Hagyományőrző csoportok

- Dombóvári Székely Kör
- „Sváb gyűjtemény”
- Kapos Kórus
- Dombóvári Ifjúsági Fúvószenekar
- Dombóvári Városi Fúvószenekar
- Reménysugár Zenekar
- Kapos táncegyüttes
- Terne Cserhaja táncegyüttes

3. Alapítványok

Dombóvár Város Önkormányzata hozta létre a Hamulyák Közalapítványt azzal a céllal, hogy támogassa a városban folyó művészeti tevékenységeket. A Kapos Alapítvány számára az Önkormányzat külön összeget biztosít, mellyel a Kapos Kórust és Kapos Táncegyüttest kívánja támogatni. A Belvárosi Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

közhasznú alapítványa „Az Ifjúság Zenei Neveléséért Alapítvány”, amely támogatja Dombóvári Ifjúsági Fúvószenekar utazásait, szerepléseit és táborozását.

4. Műemlékek, emlékművek

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal több építészeti értéket nyilvánított műemlékké az elmúlt években. Ezek a következők:

- Római Katolikus templom – Arany János tér
- Szent Háromság szobor – Arany János tér
- Szent Flórián szobor – Erzsébet utca
- Gólyavár
- Lakótorony és tégláégető kemence – Sziget-erdő
- Kossuth szoborcsoport
- Korona szálló
- Zsinagóga
- Jókai u. 13.

5. Humán erőforrás

A Polgármesteri Hivatalban a közművelődéssel összefüggő feladatokat a két oktatási és a kapcsolati referens látja el. A kultúrával, közművelődéssel kapcsolatos döntések előkészítésében, javaslatok előterjesztésében az Oktatási és Kulturális Bizottság is segíti az Önkormányzat Képviselő-testületét.

6. Civil szervezetek tevékenysége a város kulturális életében

A városban működő kultúrával foglalkozó civil szervezetek működését elsősorban a civil keretre benyújtott támogatási igények alapján ismerjük. Munkájuk összehangolására 2007. őszén megalakult a Művelődési Műhely. (Sajnos az utóbbi időben a Műhely munkája akadozik, nem tölti be az alapítók által megállapodásban rögzített feladatot.) Ennek ellenére a szervezetek nagy száma arról árulkodik, hogy van civil aktivitás és önkéntes munka a városban. A civil szféra problémái között meg kell említeni az intézményesülés, a stabil működés feltételeinek hiányát, a források esetlegességét, gyakran az öfenntartó képesség, a

nyilvánosság elérésének hiányát, média érdektelenségét. Törekedni kell a civil szervezetek bevonásával történő programok szervezésére, a közös szakmai anyagok készítésére.

7. Nemzetközi kapcsolatok

Testvérvárosok:

- Németország - Kernen im Remstal
- Horvátország – Ogulin
- Olaszország - Novi di Modena
- Svédország - Höganäs

Partnervárosok:

- Németország - Kahla
- Németország - Bad Mergentheim
- Románia - Gyergyószárhegy
- Svájc - Bautzen
- Horvátország - Vir

8. Pénzügyi-költségvetési feltételek

A központi költségvetés a helyi önkormányzatok közművelődési és közgyűjteményi feladatainak ellátására lakosságszám arányosan normatív támogatást biztosít. A normatíva mellett az Önkormányzat jelentős mértékben szabad bevételei terhére előirányzatokat különít el kulturális, közművelődési feladatok ellátására. A saját szabadon felhasználható források csökkenése mutatja az önkormányzatok mozgásterének szűkülését, amelyekből egyre kevesebbet tudnak költeni a közművelődési feladatok finanszírozására.

A Dombóvári Művelődési Ház Nkft. feladatát a várossal kötött közművelődési megállapodás alapján végzi, melyhez minden évben a költségvetésből kap támogatást. A 2010. évben 38.500 ezer forintot szavazott meg a Képviselő-testület az intézmény működésének támogatására, 2.500 ezer forintot kaptak a városi rendezvények lebonyolítására, 800 ezer forintot a Pál napi vígasságokra és 2.500 ezer forintot a Nemzetközi Diákszínjátsszó Találkozó megszervezésére. A 2011. évi költségvetésben az Nkft. működésre 40.386 ezer forint, a városi rendezvényekre és az Országos Diákszínjátsszó Találkozó lebonyolítására 2.500-2.500 ezer forint került elkülönítésre. A Városi Könyvtár az Önkormányzat intézményeként működik és

így intézményfinanszírozásban részesül. A 2010. évben 26.747 ezer, 2011-ben 22.911 ezer forint intézményfinanszírozást hagyott jóvá a Képviselő-testület a könyvtári feladatok ellátására. Az önkormányzat 2011. évi költségvetésében 6.000 ezer forintot különített el a civil szervezetek számára, míg 2010-ben 7.000 ezer forintot. 2011-ben a civil szervezetek összesen 55 pályázatot adtak be, ebből 19 kulturális célú volt. Az oktatási intézmények a Civil Keretből kapnak támogatást minden évben a nemzeti ünnepek megszervezésére. A Városvédő és Városszépítő Egyesület a Helytörténeti Gyűjtemény működtetésére 2011-ben 7.658 ezer forintot kap. Az Önkormányzat 2011. évi költségvetésében a Kapos Alapítvány részére 1.750. ezer forint, a Testvérvárosi és partnervárosi kapcsolatokra 3.000 ezer forint, a Városi kulturális ünnepekre 3.000 ezer forint került elkülönítésre.

9. Dombóvár kulturális életének SWOT-analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Civil szervezetek erős jelenléte a közművelődésben; ▪ Oktatási intézmények, művészeti iskolák színvonalas tevékenysége; ▪ Felújított Művelődési Ház; ▪ Helyi kulturális szervezetek magas száma; ▪ Sokrétű programkínálat (domináns kultúra, sport, nemzetiségi programok); ▪ Kulturális rendezvények sokszínűsége; ▪ Aktív szakmai kapcsolatépítés belföldi és külföldi szakmai diákszínjátszó szervezetekkel (Művelődési Ház Nkft.); ▪ Kiepült info-kommunikációs szolgáltatások, televízió, honlap; ▪ Testvérvárosi kapcsolatok; ▪ Nemzetiségi sokszínűség (Német, Horvát, Örmény, Cigány Kisebbségi Önkormányzatok); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Városmarketing hiánya (város által kínált kulturális és idegenforgalmi termékek kidolgozatlansága); ▪ Szabadtéri színpad hiánya; ▪ nincs ifjúsági közösségi színtér; ▪ Kiszámíthatatlan finanszírozás (pályázatok függvénye); ▪ Gyenge helyi identitás (magas elvándorlás), alacsony társadalmi részvétel; ▪ Forráshiány; ▪ Kevés a turisták számára vonzó, versenyképes turisztikai attrakció ▪ Épületek leromlott állapota; ▪ Tőkeerős vállalkozások hiánya;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fejlett zenei kultúra; ▪ Természeti adottságok (Szigeterdő); ▪ Műemléki épületek (Zsinagóga Kossuth-szoborcsoport, Lakótorony, Gólyavár); ▪ Kistérségi központ; 	
--	--

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastruktúra-fejlesztés, közösségi terek létrehozása; ▪ A civil szféra és a lakossági kezdeményezések ösztönzése; ▪ Pályázatok által forrás teremtése; szponzoráció, mecenatúra; ▪ Nemzetközi és hazai kulturális kapcsolatok erősítése; ▪ A külső és belső kommunikációs csatornák fejlesztése; ▪ Hatékony városmarketing beindítása; ▪ Kulturális programszervezéssel foglalkozó munkatársak nyelvi képzése; ▪ Kulturális klaszter kialakítása (eszköz, szakember, pályázat, programok); ▪ Közművelődési tevékenység elismertségének erősítése; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A tervezett források elmaradása; ▪ Az infrastrukturális fejlesztések elmaradása; ▪ A lakosság anyagi lehetőségei (munkanélküliség); ▪ A megyeszékhelyek rendezvényeinek elszívó hatása; ▪ Nagyszámú, de alacsony minőségű programkínálat; ▪ Leszakadás a régióközponttól; ▪ Fokozódó elvándorlás; ▪ Túl sok közösségi szintér;

10. Közművelődési folyamatok

A közművelődés városi gyakorlatában a legnagyobb igény az ünnepi kultúra, a szabadtéri programok és nagyrendezvények iránt mutatható ki. A rendezvények bemutatkozási lehetőséget biztosítanak az öntevékeny csoportoknak, alkotóknak. Egy-egy ilyen bemutató rangos turisztikai vonzerővé is válhat, a megfelelő hozzáállás, partneri viszony és együttműködés eredményeként. Több hagyományteremtő céllal elindított rendezvény színesíti a település életét: városi ünnepek, Szerenádbuli, Civil Fesztivál, Újdombóvári Őszi Fesztivál. Dombóvár regionális jelentőségű rendezvényei a Pál-Napi Vígasságok, Kakasdombi Borünnep. Országos jelentőségű rendezvény az Országos Diákszínjátszó Találkozó. Dombóvár fontos küldetésének tartja a helyi, térségi, kulturális sokszínűség bemutatását, mert a város hagyományaihoz kötődő rendezvények közösségi összetartó erőt jelentenek.

STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI PROGRAM

Jövőkép

Dombóvár sokszínű, pezsgő kulturális életű kisvárossá fejlődik, ahol a nyitott, öntudatos helyi társadalom magas színvonalú kulturális igényekkel bír, és az ezeket kiszolgálni képes kulturális infrastruktúra rendelkezésre áll. Erős a helyi identitás, a helyi társadalom aktivitása hozzájárul a város népességmegtartó erejének és turistavonzó képességének növekedéséhez, ezáltal Dombóvár összekapcsolja, új elemekkel gazdagítja a dél-dunántúli régió Kaposvár és Pécs dominanciájára épülő kulturális kínálatát.

Célkitűzések

- a város természeti, környezeti, kulturális értékeinek közismertté tétele
- az intézmények és civil szervezetek a város kulturális életében betöltött súlyának növelése
- a lakosság élet- és munkaképesség növeléséhez felnőttoktatási, képességfejlesztő lehetőség biztosítása
- a kultúra területén a humán erőforrás fejlesztése

- a helyi kulturális nyilvánosság, tájékoztatás fejlesztése
- az ifjúság kulturális életének fejlesztése, művelődési kezdeményezéseinek támogatása
- az időskorú népesség közművelődési lehetőségeinek, közösségi életének támogatása

Javasolt intézkedések

I. A kultúra és közművelődés kibontakoztatásának elősegítése:

A város természeti, környezeti, kulturális értékeinek közismertté tétele

- Dombóvár és a körzetében található tájegységek természeti értékeinek közismertté tétele az itt élők és az ide érkező turisták számára.
- A turizmus trendjeinek megfelelő programkínálat összeállítása, mellyel az itt töltött vendégéjszakák száma növelhető.
- A városmarketing megerősítése elsősorban az online piacon, hiszen folyamatosan növekszik az egyéni utazás-szervezés aránya.

Az intézmények és civil szervezetek a város kulturális életében betöltött súlyának növelése

- Folytatni kell a szövetségépítést elsősorban az oktatási intézmények és a civil szervezetek között.
- Civil szféra szakmai támogató rendszerének kialakítása (Civil Iroda).
- Újra kell éleszteni a Művelődési Műhely munkáját.
- Tudatos ösztönzéssel el kell érni, hogy a kulturális élet helyi szereplői – pedagógusok, amatőr művészek - személyes közreműködésükkel színesítsék és gazdagítsák a város kulturális életét.

A lakosság élet- és munkaképesség növeléséhez felnőttoktatási, képességfejlesztő lehetőségek biztosítása

- Az egész életen át tartó tanulás népszerűsítése, és feltételeinek megteremtése.
- Igényfelmérés kérdőívek, interjúk, fókuszcsoportok segítségével.
- Háttérbe szorult tevékenységek fejlesztése (népfőiskola).
- Munkanélküliek számára képzési lehetőségekről széleskörű információgyűjtés, átadás és igényfelmérés, praktikus tanfolyamok szervezése.
- Kulcskompetenciák fejlesztésére ismeretterjesztő előadások szervezése, általános műveltségi modulok beillesztésével.

- Hátrányos szociokulturális környezetben élő gyermekek kulturális „felzárkóztatása” önkéntes segítők bevonásával.

A kultúra területén a humán erőforrás fejlesztése

- Idegen-nyelvi tanfolyamok (angol, német, horvát) szervezése.
- Az emberi erőforrás-igény felmérése, munkakörök meghatározása, feladatok felosztása a kulturális turizmusban résztvevő szervezetek között.

A helyi kulturális nyilvánosság, tájékoztatás fejlesztése

- A városi honlap szerkezetének megújítása, ezen belül a programajánló, programsoroló menüblokk fejlesztése.
- Közösségi oldalakon a várost érintő információk és programok népszerűsítése.
- Kulturális kiskönyv újbóli megjelentetése.

Az ifjúság kulturális életének fejlesztése, művelődési kezdeményezéseinek támogatása

- A Gyermek és Ifjúsági Önkormányzattal közösen az ifjúság igényeinek felmérése.
- Az ifjúság által kezdeményezett programok támogatása (fesztiválok, koncertek, sportesemények).
- A helyi kötődést erősítő programok szervezése (helytörténeti vetélkedő, városismereti túrák).

Az időskorú népesség közművelődési lehetőségeinek, közösségi életének támogatása

- Civil szervezetek, művészeti csoportok helyi kezdeményezések támogatása.
- A helyi és egyetemes kultúra értékeinek a nagyközönség, az időskorú népesség számára befogadható módon való bemutatása és népszerűsítése.
- Az időskorú, de aktív népesség humán erőforrásának kihasználása (előadások, hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása).

II. Pályázati forrásból megvalósuló kulturális fejlesztések

1. A Művelődési Ház programjainak bővítése

Dombóvár a kultúráközvetítésre használt infrastruktúra terén nagy lépést tett előre a teljes Művelődési Ház rekonstrukciójával. A felújítás hozzájárult Dombóvár városképének vonzóbbá válásához, és emeli a közeljövőben a kultúráközvetítés és a művelődés presztízsét a helyi társadalomban. A Művelődési Ház által megfogalmazott új alapelvek szorosan kapcsolódnak a korábbi tevékenységek folytatásához, megújításához és bővítéséhez. A nem iskolarendszerű ismeretszerzés külön figyelmet és erőkoncentrációt fog igényelni az elkövetkező években egy elnyert TÁMOP-os pályázat jóvoltából. A **Dombó-Dráma-Tudás-Vár projekt** közvetlen célja: a közművelődés eszközeivel nem formális, új tanulási formákkal a gyermek és ifjúsági korosztály, hátrányos helyzetű csoportok, rendszeres munkát nem végzők, etnikai kisebbségek, Gyed-en, Gyes-en lévők bekapcsolása az egész életen át tartó tanulás folyamatába. E csoportok kompetencia-, készség és képességfejlesztéssel lehetőséget kapnak a számukra eddig hozzáférhetetlen vagy nehezen elérhető, hiányt pótló tudás, ismeret elsajátítására, ezáltal elősegítve az esélyegyenlőség érvényesülését. A felsorolt képzési, önképzési területeken másfél éven keresztül 20 tevékenységi kör és 5 tábor valósul meg:

1. Verselj, számolj, muzsikálj!

Ennek a speciális programnak a célja a nyelv, a zene, a matematika interdiszciplináris vizsgálata, az összefüggő dolgok felismerése, a játék, az alkotás lehetősége a gyermekek számára. A program olyan komplex fejlesztő hatású, mely által a résztvevők ritmusérzéke, figyelemirányításának képessége, memóriája, kifejezőkészsége javul. Alkalmassá válnak a gondolkodási műveletek, matematikai kompetenciák használatára. A tapasztalati tanulással, a logikus gondolkodásuk, kreativitásuk fejlődik, a zene szeretete segíti a testi - lelki egyensúly elérését. Célcsoport az ifjúság. A program tervezett létszáma 7 fő és a 25 foglalkozást terveznek.

2. Búgócsiga Zenebölcsi

A foglalkozásokon ölbeli játékokat, magyar és külföldi gyermekdalokat, népdalokat, mondókákat, verseket tanulnak a mamák és a babák szakképzett pedagógustól. Emellett előadásokon kapnak választ az anyák a gyerekeveléssel kapcsolatos kérdéseikre. A fejlesztés által a résztvevő felnőttek a mindennapi élethez szükséges feltételek megteremtése mellett a gyermek szellemi és szociális fejlesztésére is időt fordíthatnak, így a játék, a közös éneklés által a gyermek és szülő között bizalmi kapcsolat alakul ki. Célcsoport Gyed-en és Gyes-en lévő anyák. A program tervezett létszáma 8 fő és 70 foglalkozást terveznek.

3. Galéria színjátszó csoport

Foglalkozásaik dramatikus improvizációra, drámajátékokra épülnek, melyek segítségével a gyermekek az új tudásanyagok megszerzésének aktív részeseivé válnak, az ismeretek élménnyé fokozódva rögzülnek. A színjátszás, színház, interperszonális kapcsolatok területén játékos formában fedezik fel önmagukat, a bennük rejlő lehetőségeket, megismerkednek az őket körülvevő társadalmi világgal. Fejlesztik képességeiket, készségeiket, kreativitásukat, fantáziájukat, nyitottabbá és elfogadóbbá válnak társaikkal szemben. Az életben adódó váratlan feladatokat, helyzeteket, a fiatalság problémáit könnyebben felismerik, megoldják. Célcsoport az ifjúság, 48 foglalkozást terveznek.

4. JAM-Junior Alkotóműhely

Ez a képzőművészeti program a gyermek- és ifjúsági korosztály számára valósít meg nem iskolarendszerű, az oktatási kiegészítő tudást megalapozó képzéseket, fejlesztő, tehetséggondozó, társadalmi integrációt elősegítő foglalkozásokat. A program egységét a művészet, a tárgyalkotás, a társadalom- és természettudományok összekapcsolódása, valamint a foglalkozások szerves egymásra épülése képezi. A fejlesztések hosszú távon hozzájárulnak a tudáshátránnyal küzdő fiatalok esélyeinek növeléséhez. A program a 8-14 éves korosztályt célozza meg. Fokozott figyelmet nyújt az ép és sérült gyermekek egy időben történő fejlesztésére, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztató fejlesztésére és képzésére, az esélyegyenlőség megteremtésére. A program tervezett létszáma 12-14 fő 40 órás foglalkozás keretén belül.

5. Színházi nevelési program a kistérségben

Színházi nevelési munka során a következő általános célok eléréséért és kompetenciák fejlesztésén dolgoznak: A világot összetett, de megismerhető összefüggések, kapcsolódások folyamatosan változó rendszereként lássák a résztvevők. Ismerjék fel, hogy ők maguk is alakítói lehetnek az őket körülvevő világnak. Váljanak képessé arra, hogy mások problémáival is azonosulni tudjanak; cselekvő, aktív részvételen keresztül tanuljanak a társadalmi felelősségvállalásáról. Közösségi gondolkodás, párbeszéd formáinak gyakorlására is lehetőség van. Célcsoport az ifjúság. 17 foglalkozást terveznek.

6. Kerekítő Ölbeli Játéklub

A népi eredetű, ölbeli játékok népszerűsítésére létrejött kezdeményezés azért kapta ezt a nevet, mert a kisgyermek számára a világ anyukájuk ölébe és a közös játékban kerekedik ki első ízben. Ezek az első játékformák, melyeket a még beszélni sem tudó gyerekekkel is játszhatunk pár hónapos kortól, akár nagyóvodás korig a művészeti-, zenei- és érzelmi nevelés alapkövei. Nemcsak zenei anyanyelvét tudja elsajátítani népi rigmusok, és ölbeli játékok nyomán, hanem észrevétlen fejleszti anyanyelvi képességeit, szókincsét, beszédértését, beszédészlelését, hallását, kifejezőkészségét, memóriáját, bővíti ismereteit a világról, és kihat mozgásfejlődésre is. A program része, hogy az anyukák kérdéseket tehetnek fel a foglalkozásvezetőnek, módszertani dolgokat vitathatnak meg a vendégelőadókkal, és szabadon beszélgethetnek egymással. Célcsoport a Gyed-en, Gyes-en lévő anyák. A tervezett létszám 8 fő, 14 foglalkozás.

7. Színházi nevelési program Dombóváron

A színházi nevelés a drámapedagógiai tevékenység azon ága, melyben más dramatikus tevékenységformáktól eltérően nagyobb teret kap a színházi formanyelv alkalmazása. A módszer arra a hatásra épül, amely a színházi előadások során, a katarzisz segítségével érhető el a közönség körében. Ezt a hatást erősítik fel, a látottakat segítik feldolgozni az előadást követő kompetenciafejlesztő foglalkozások. A közönség megtekint egy olyan színházi előadást, amely az adott korosztály problémáiról szól. Ezt követően drámapedagógus

segítségével játékosan, interaktív módon dolgozzák fel azokat a problémákat, amelyeket az előadás felvetett. Az előadást tartó TIE-társulat tagjai színházi és pedagógiai gyakorlattal egyaránt rendelkező szakemberek, színész-tanárok. Célcsoport az ifjúság. A tervezett létszám 200 fő 8 foglalkozás keretében.

8. Természetismereti- és madarász szakkör

A program során nemcsak a gyermekek természet- és környezetszemlélete, környezettudatos magatartása formálódik, kialakul a környezetért felelős életvitele, hanem kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre is, a személyiségfejlesztés részévé válik. A tanulási folyamat hatékonyságát növelik a rendhagyó- és a szabadban tartott órák, a gyerekhez közel álló játékos, egyedi foglalkozások. Célcsoport 10-12 éves gyerekek. A tervezett létszám 20 fő 40 órás foglalkoztatás keretében.

9. Ungarndeutsche Blasmusik - Sváb fúvószene a faluban

Magyarországon az iskolák és zeneiskolák tanterve általában nem tartalmazza a nemzetiségi zenei és könnyűzenei oktatást, ezért ez egy hiánypótló képzésként induló program, mely által a gyerekek megismerik a sváb kulturális értékeket, a helybeli alkotók munkásságát, szerzeményeit, a sváb zene történetét. Fejlődik a résztvevők kulturális tudatossága, kifejezőkészsége, kreativitása, művészi látásmódja, zenei és szociális kompetenciái. Célcsoport a német kisebbség. A tervezett létszám 8 fő és 12 foglalkozás.

10. Sakk-Matt-Tolna sakk szakkör

A sakkozás a szabadidő eltöltésének egyik elterjedt, játék- és sportjellegű, ugyanakkor kulturált formája. A sakk fejleszti az analízáló és szintetizáló képességet, emlékezőtehetséget, elvont (absztrakt) és logikus gondolkodást, a megosztott figyelem képességét, a produktív képzeletet, az összpontosítás képességét, kreativitást, elvonatkoztatási és általánosítási képességet, problémaérzékenységet. Célcsoport az ifjúság, 42 foglalkozást terveznek.

11. Nemzedékek együttműködése - Híd a generációk között

Kompetenciafejlesztési csoportmunka megvalósítása a Dombóvári Városi Fúvószenekar, az Alte Herren Blaskapelle és a Kaposszekcsői Gyermekezenekar közreműködésével. Célja a generációk közötti kapcsolat erősítése a muzsika segítségével, a város és a falu szorosabb kapcsolatának kiépítése. A foglalkozások során kialakítanak egy 10 műsorszámból álló közös programot, melyet a Harmónia Unió Regionális Fúvószenekari Találkozón adnak elő. A tervezett létszám 30 fő 40 órás foglalkozás keretén belül.

12. Drámapedagógia – a hátrányos helyzetű, kiemelten a roma tanulók integrált nevelésének elősegítésére

A drámajátékok során a tanulók személyiségéről sokkal lényegesebb információk derülhetnek ki mind a tanár, mind pedig a társak számára, mint a hagyományos osztálytermi keretek közt. A dráma segítségével új, fontos ismeretekre tesznek szert egymásról, ezzel előítéleteiktől könnyebben megszabadulhatnak. A tanfolyamon a hallgatók megismerkednek a képességfejlesztő gyakorlatok alkalmazási lehetőségeivel, a dráma módszertanának alapjaival, a tanítási dráma stratégiával és technikáival, színjátékos (színházi dramaturgiai) alapismereteket szereznek. Célcsoport pedagógusok 60 órás foglalkozás keretében.

13. „Légy képből!” – Fotószakkör

A projekt célja nemcsak a szakmai és gyakorlati tudás megszerzésének biztosítása, hanem megmutatkozási (kiállítási) lehetőség is a dombóvári Művelődési Házban és a kistérség egyes településein. A foglalkozás előadásokból, szakmai gyakorlatokból, fotósétákból és kiállítások szervezéséből áll. Záró kiállításként a TÁMOP pályázata alapján megvalósított programokról készült fotókat állítják ki. Célcsoport az ifjúság. A tervezett létszám 8 fő, 24 foglalkozás.

14. Hagyományőrző ifjúsági cigány néptánc

A foglalkozás célja a cigány kultúra egyik alapját képező cigánytáncok ápolása, továbbadása. A program fontosnak tartja a roma identitás megőrzését, bemutatók alkalmával az egyre nagyobb sikerélmény elérését, a közösség megtartó erejének fejlesztését. A foglalkozásokon a

résztevők folklór ismereteket szerezhetnek, megismerhetik egymás kultúráját, fejleszthetik személyes önmegvalósításhoz és fejlődéshez szükséges készségeket, kulturális tudatosságot és kifejezőkészséget. Célcsoport a romák, 35 foglalkozást terveznek.

15. „Történelem és nemzetismeret”

Az ismeretterjesztő előadássorozat bemutatja a magyar nemzet kulturális és történelmi örökségének, hagyományainak legújabb kutatásait. Külön figyelmet szentel a nemzeti történelem bemutatásán belül az első világháborút lezáró trianoni békeszerződés következményeinek feltárására, a történelmi igazságosság szempontjainak megismerésére. Célcsoport az ifjúság. A tervezett létszám 8 fő, 32 foglalkozás.

16. Drámapedagógiai továbbképzés – közművelődési szakalkalmazott számára

A képzésen tanultak felhasználhatók több területen is pl. közoktatás, közművelődés, színházművészet területén. A drámapedagógusok bármely korcsoportra adaptálva tudják alkalmazni a módszertani és elméleti ismereteket. A projekt egyik fő csapásiránya a színháztudás, színházzal nevelés (TIE foglalkozások, színhátszó csoportok fejlesztése).

17. Irodalmi értékeink

Minden alkalommal más-más klasszikus regény vagy írója köré szerveződik a program. Az előadások és felolvasások kötetlen hangulatban telnek. A program fejleszti az anyanyelven folytatott kommunikációt, a szociális kompetenciákat, a kezdeményező- és vállalkozókészséget, a kulturális tudatosságot és kifejezőkészséget. A szakmai programot képzett pedagógusok állítják össze. Célcsoport az ifjúság. 12 foglalkozást terveznek.

18. Munkaerő-piaci, motivációs és álláskereső tréning

A tréning célja, hogy a résztvevők elsajátítsák a munkavállalás fortélyait. A képzés magában foglalja a motivációt, az önismeretet, a kommunikációs készségfejlesztést, az álláskereső technikákat: az önéletrajzírás, az érdeklődést és a helyes magatartást a felvételi

beszélgetéseken. A tartósan munkanélküliek szakma felett álló képességeit fejleszteni kell, mert így növelhető a munkához jutási esélyeik. 32 órás foglalkozást terveznek.

19. Roma és hátrányos helyzetű fiatalok rendőrré válásának előkészítése

A Dombóvári Apáczai Csere János Általános és Középiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Kollégiuma 2009-ben a rendőrség kérésére elindított egy közbiztonság orientációs osztályt. Ez a program segíti a kistérségben élő fiatalok számára vonzóvá tenni ezt az életpályát. A projekt lényege a roma és a hátrányos helyzetű családokból származó 7-8. osztályos továbbtanuló fiatalok integrálása, felkészítése, képesség fejlesztése a sikeres középiskolai felvételre, továbbtanulásra, orientáltan a rendőri életpályára. Célcsoport roma és hátrányos helyzetű ifjúság. 120 foglalkozást terveznek.

20. Lovari nyelvtanfolyam

A nyelvtanfolyam kezdő szinten indul, és az általános kommunikáció fejlesztését helyezi előtérbe. A csoportos nyelvoktatás során a résztvevők sok lehetőséget kapnak az egymással való kommunikációra, fejlesztik a négy nyelvi alapkészséget, a beszédet, írást, olvasást és hallás utáni szövegértést. A képzés segíti a hallgatókat a lovari nyelv életszerű használatában. A nyelvtanfolyam végén záró teszttel mérik a résztvevők tudását. Célcsoport a romák és az ifjúság. 60 órás foglalkozást terveznek.

Táborok:

1. Diákszínjászó tábor

A nyári diákszínjászó tábor foglalkozásai a dramatikus improvizációra, drámajátékokra épülnek. A tábor felépítése: reggelenként egy órás bemelegítés, utána 3 órás színházi foglalkozás következik, improvizációkkal, és színházi játékokkal. Ebéd után egy-két órás szabad foglalkozás, majd vacsora előtt még egy színházi foglalkozást tartanak. Vacsora után szórakoztató levezetés zárja a napot.

2. Sakktábor

A tábor programjai intenzív, precízen megtervezett sakkoktatás. A naponta átlagosan 5-6 órányi elméleti és gyakorlati sakkfoglalkozások közé „pihentetésül” sportórákat iktatnak. Az edzők, oktatók: az ifjúsági korú versenyzők edzésében, az iskolai sakkoktatásban nagy rutinra szert tett, magas minősítésű sakkedzők.

3. Természetvédelmi, természetismereti tábor

A táborban a különböző korosztályokból létrehozott 4-5 fős munkacsoportok együtt dolgozni, gyakorolják a munkamegosztást, az önálló és öntevékeny munkát, közösséggé formálódnak. Cél az, hogy a résztvevők pozitív módon viszonyuljanak a természethez, etikusan viselkedjenek az élőhelyeken, a természet értékeit és szépségét felfedezzék.

4. Ügyes kezek művészeti élménytábor

A közös tábori munka kiindulópontja: Csontváry Koszka Tivadar képei. A tábor célja az, hogy művészetének, festményeinek megismerése után szinte a „képbe belépve” éljék meg azt és képzeljék el az ott létrehozható „ideális élet” lehetőségét – egy képzeletbeli város életének megjelenítésével, egy akkori sajátos kis életközösség megalkotásával. A tábor kiállítással zárul, ahol a résztvevők az általuk készített tárgyakat árulják a látogatóknak.

5. Életvezetési tábor roma és hátrányos helyzetű fiatalok számára

A tábor résztvevői 10-14 éves dombóvári és kistérségi roma és hátrányos helyzetű általános iskolások, olyan családok gyermekei, ahol a napi megélhetés gondot jelent, nagyrészüket soha nem járt a Balatonon. Célja a gyermek képességeinek, szükségleteinek, értékeinek, személyiségvonásainak és énképének fejlesztése, akár egy foglalkozás keretein belül, akár egy szabadidős tevékenység során.

2. A Városi Könyvtár fejlesztése

A Könyvtár 2009-ben nyert a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által kiírt Társadalmi Megújulás Operatív Program keretén belül benyújtott **„Akadálymentes könyvtárak a dombóvári kistérségben” című pályázaton**. A projekt 2010 szeptemberében indult és ez év végén zárul le. A vissza nem térítendő támogatás összegét a következő területeken kívánja felhasználni a Városi Könyvtár:

▪ ***Kistérségi könyvtári online elérhető adatbázis kiépítése***

Az új adatbázis létrehozása a konzorciumi tagok könyvtáraiban fellelhető dokumentumainak feldolgozásával indul meg. A Városi Könyvtár megújuló, akadálymentes korszerű honlapján új szolgáltatások lesznek elérhetőek. Lehetőség lesz internetes hosszabbításra, előjegyzésre, olvasói állapot lekérdezésre, könyvismertetőre, elektronikus olvasóazonosításra. A közös katalógus megmutatja, hogy a kistérség településein milyen könyvek találhatóak. A fejlesztés elősegíti a kulturális esélyegyenlőség megteremtését a kistérségi lakói számára.

▪ ***Kulturális, olvasásnépszerűsítő programok megvalósulása***

- Dinnyés József Énekmondó Szabadiskola előadássorozat (havi 1 alkalom)
- Törökyné Nagy Zsuzsanna Csiga-Biga Verses, Dalos, Bábos klub (havi 1 alkalom)
- A Városi Könyvtár keretén belül működő Irodalmi Önképzőkör számára rendezvénysorozat, Önismereti tréning. (összesen 6 alkalom)
- Német Kisebbségi Önkormányzat rendezvényei (Kézműves foglalkozás, Népismereti vetélkedő, német-magyar nyelvű gyermekműsor, Baranya, Tolna megyei, dombóvári sváb családok története, Pünkösdi koncert, Húsvétváró játszóház, Kanter József német anyanyelvű költő bemutatkozó estje, ma is élő tánc hagyományok, Kisebbségek napja, Egy sváb háztartás)

▪ ***A lakosság számára elérhető számítástechnikai tanfolyamok indítása***

„Amit Önnek is tudnia kell” A Városi Könyvtár 20 órás számítógépes tanfolyamot hirdet két felhasználói szinten. 1. „Az alapok” (operációs rendszer, szövegszerkesztés, internethasználat) 2. „E-ügyintézés” (internethasználat, banki ügyintézés, ügyfélkapu)

- **Könyvtárosok szakmai továbbképzése**

A kistérségi szolgáltató helyeken dolgozó könyvtáros végzettségű és nem könyvtáros végzettségű kollégák szakmai képzése a projekt teljes ideje alatt.

A Könyvtár legfőbb célja, hogy a település és a kistérség információs központjává váljon, az olvasáskultúra népszerűsítésével kapcsolódjon be a kistérség kulturális életébe, hozzáférést biztosítson a kölcsönzéssel kapcsolatos mindenfajta információhoz és könyvtári szolgáltatásokhoz jelentős részéhez lakóhelytől, településtípustól, nyitva tartástól függetlenül. Ezen kívül közhasznú szolgáltatásokat közvetítsen, az ismeretekhez való hozzájutás képességét fejlessze a jövőben.

III. Infrastrukturális háttér biztosítása

- A Művelődési Ház felújítása megtörtént, de új bútorok beszerzésére nem nyújtott fedezetet a pályázat. Szükséges a mai kor igényeinek megfelelő berendezés beszerzése pályázati forrásból és saját erő biztosításával.
- Szabadtéri színpad és nézőtér kialakítása a város nyári kulturális programjainak színesítéséhez.
- A volt zsinagóga épületének felújítása, kulturális célra történő hasznosítása.

Ütemezés

Kulturális ágazat programja:	Ütemezés
I. A kultúra és közművelődés kibontakoztatásának elősegítése	
Új közművelődési koncepció elkészítése	2011.
Új közművelődési rendelet elfogadása	2011.
Városmarketing megerősítése, elsősorban az online piacon	2011.
Város honlapjának megújítása	2011.
A Gyermek és Ifjúsági Önkormányzattal közösen az ifjúság igényeinek felmérése	2011.
Művészeti csoportok, helyi kezdeményezések támogatása	folyamatos
II. Pályázati forrásból megvalósuló fejlesztések	
Művelődési Ház programjainak bővítése	2011-2012
Városi Könyvtár fejlesztése	2011
II. Infrastrukturális háttér biztosítása	

Művelődési Házba új bútorok beszerzése	folyamatos
A volt zsinagóga épületének felújítása	2012.
Szabadtéri színpad és nézőtér kialakítása	2013.

Zárszó

Dombóvár város kulturális és közművelődési koncepciója a város kulturális fejlődésével, lehetőségeivel és szolgáltatásaival foglalkozik. Dombóvár Város Önkormányzata hiszi és vallja, hogy egy városi önkormányzat nem csak intézményfenntartó, hanem szolgáltató, fejlesztő szerepet is betölt a területen élő polgárok boldogulását elősegítve. E felfogás szerint a jövőbeni tevékenység alap gondolata olyan értékrend kialakítása, létrehozása, ahol harmonikusan ötvöződik egymással a kulturális hagyomány, a gazdaság és a modernizáció.